

DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KURULUŞU HAKKINDA KANUN ⁽¹⁾

Kanun Numarası : 1309
Kabul Tarihi : 14/7/1970
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 23/7/1970 Sayı : 13557
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 9 Sayfa : 2522

Madde 1 – Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Tüzel kişiliği haiz bir “Devlet Opera ve Balesi” Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Devlet Opera ve Balesi bir genel müdür tarafından yönetilir.

Madde 2 – Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, lüzum ve imkan gördüğü diğer şehirlerde de, Milli Eğitim Bakanının onayı ile bir müdür yönetiminde Devlet Opera ve Balesi müdürlükleri kurabilir.

Genel Müdürlük ve müdürlükler bakanlığın onayı ile yurt içi, yurt dışı turneler tertip edebilir, milli ve milletlerarası festivaller düzenliyebilir.

Madde 3 – a) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün bir Sanat Kurulu vardır. Bu Kurul Genel Müdür Başkanlığında Genel Müzik İşleri Yöneticisi, Başrejisör ve Bale Başkoreografi ile, iki senelik süre için Genel Müdürlükçe seçilen bir sanatkardan teşekkül eder. Müdürlüklerde Müdürün Başkanlığında Müzik İşleri Yöneticisi, Başrejisör ve Bale Başkoreografi ile iki senelik süre için Müdürlükçe seçilen bir sanatkardan teşekkül eden bir Sanat Kurulu vardır. Bu Kurulun görevleri sanatla ilgili konularda Genel Müdüre ve Müdürlere yardımcı olmak, repertuarın hazırlanmasında mütalaa vermektir.

b) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün bir teknik kurulu vardır. Bu kurul Genel Müdür veya yardımcısının Başkanlığında Genel Müzik İşleri Yöneticisi, Başkorrepitör, Başrejisör, Koro Şefi, Başkoreograf, Bale Başöğretmeni, Sanat Teknik Müdürü, Başdekoratör ile iki yılda bir orkestra, koro, solo ve bale sanatçılarının kendi aralarından seçecekleri birer sanatçıdan teşekkül eder. Müdürlüklerde de Müdür veya yardımcısının başkanlığında Müzik İşleri Yöneticisi, Başkorrepitör, Başrejisör, Koro Şefi, Başkoreograf, Bale Başöğretmeni, Teknik İşleri Yöneticisi ve Başdekoratör ile iki yılda bir orkestra, koro, solo ve bale sanatçılarının kendi aralarından seçecekleri birer sanatçıdan teşekkül eden bir Teknik Kurul mevcuttur. Teknik kurulların görevleri, Devlet Opera ve Balesine alınacak sanatkar uygulamacı uzman memur ve uzman memurlarla stajiyerleri imtihan etmek, değerlendirmelerini yapmak, bilgi ve görgülerini artırmak üzere yurt dışına göndermek, yurt içinde kabil oluyacağı sıhhi kurul raporu ile tespit edilen Devlet Opera ve Balesi mensuplarının tedavilerini yurt dışında yaptırmak ve bu kanunla verilen sair işleri görmektir.

---

(1) a - 31/7/1970 tarihli ve 1327 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesine göre; stajyer, müteahhas hizmetli, sanatkar olarak çalışan personel hakkında, 1327 sayılı Kanun çerçevesinde hazırlanacak kendi kanunları yürürlüğe girinceye kadar 1309 sayılı Kanunun esasları dahilinde uygulama yapılır.

b - 17/7/1983 tarihli ve 59 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 29 uncu maddesinin ek 1 inci maddesi uyarınca Kanunda geçen “Milli Eğitim Bakanı” ifadeleri “Kültür ve Turizm Bakanı”, “Milli Eğitim Bakanlığı” ifadeleri de “Kültür ve Turizm Bakanlığı” olarak değiştirilmiştir.

c) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün bir disiplin kurulu vardır. Disiplin Kurulu Genel Müdür veya yardımcısının başkanlığında Genel Müzik İşleri Yöneticisi, Başrejisör, Başkoreograf, Bale Baş öğretmeni, Teknik Müdür, Hukuk Müşaviri ile iki yılda bir orkestra, koro, solo ve bale sanatçılarının kendi aralarından seçecekleri birer sanatçıdan teşekkül eder. Müdürlük Disiplin kurulu da müdür veya yardımcısının başkanlığında Müzik İşleri Yöneticisi Başrejisör, Başkoreograf, Bale Başöğretmeni, Teknik İşler yöneticisi ile Hukuk Müşaviri, iki yılda bir orkestra, koro, solo ve bale sanatçılarının kendi aralarından seçecekleri birer sanatçıdan teşekkül eder.

Madde 4 – a) Genel Müzik Yöneticisi (Başorkestra Şefi niteliğinde), orkestra şefleri ve yardımcıları, başrejisör, rejisörler ve yardımcıları, koro sanatçıları, opera solistleri, orkestra sanatçıları, koro şefi ve yardımcıları, başkoreograf, bale başöğretmeni koreograflar, kordöbale şefi ve yardımcıları, bale öğretmenleri, bale sanatkarları, kostüm kroatörleri, Sanat Teknik Müdürü, bale- notatörleri, dekoratörler, başdekoratör, şan pedagogları, başkorrepetitör Devlet Opera ve Balesi sanatkar memurlarıdır.

b) Repetitörler, korrepetitörler, başdromaturg ve dramaturglar, teknik müdür, başrealizatör, başışık uzmanı, başperukacı Orkestra Müdürü (Müziyen), suflörler, lutiyeler, kondüvitler, bale piyanistleri Devlet Opera ve Balesi uygulatıcı uzman memurlarıdır.

c) Işık uzmanları, perukacılar, realizatörler, sahne uzmanları, atelye şefleri, butaforlar, kaşörler, kostümcüler, sahne marangozları, sahne demircileri, sahne makinistleri, kopistler, sahne müdürü ve yardımcıları, akortçular, desinatörler, makyajcılar, aksesuarcılar, sahne kunduracıları, saz tamir atelyesi şefi ve yardımcıları, opera yardımcı sınıf elemanları ile Teknik Kurul tarafından görevlerinin özelliği belirtilecek ihtisası bulunan elemanlar da Devlet Opera ve Balesi uzman memurları adını alırlar.

Madde 5 – Devlet Opera ve Balesinde:

a) (**Değişik: 17/3/1983 - KHK - 59/1 md.; Aynen kabul: 24/5/1983 - 2832/1 md.**) Genel Müdür, Kültür ve Turizm Bakanının teklifi üzerine, yükseköğretim kurumlarının birinden mezun, özel veya kamu kuruluşlarında veya bunların her ikisinde en az 15 yıl hizmet görmüş; opera, bale, müzik alanlarından birinde başarılarıyla tanınmış sanatçılar, bu alanlarda eserler veren besteci veya yazarlar, temayüz etmiş opera veya bale yönetmenleri ile, üniversitelerde bu sanat dallarının birinde görev yapan öğretim elemanları arasından, müşterek kararname ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 59 uncu maddesi hükmüne göre,

b) Genel Müdür Yardımcısı, Genel Müdürün teklifi üzerine Milli Eğitim Bakanı; sair memur ve hizmetliler de Genel Müdür tarafından,

c) Yabancı uzmanlar Genel Müdürün teklifi üzerine Milli Eğitim Bakanı tarafından sözleşme ile,

d) Yerli ve yabancı misafir sanatkarlar, geçici süreli sözleşme ile genel müdür tarafından görevlendirilirler.

Sözleşmeli personelin sözleşmelerinin yenilenmesi de yapılışındaki usule tabidir.

Madde 6 – Diğer şehirlerde kurulacak Devlet Opera ve Balesi müdürlüklerinde:

- a) Müdür, opera, bale ve müzik alanında başarıları ile tanınmış sanatkarlar arasından genel müdürün teklifi üzerine, Milli Eğitim Bakanı tarafından ve 3656 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükmüne göre,
- b) Yabancı uzmanlar müdürün teklifi ve genel müdürün tasvibi ile Milli Eğitim Bakanı tarafından sözleşme ile,
- c) Yerli ve yabancı misafir sanatkarlar geçici süreli sözleşme ile müdür tarafından,
- d) Her çeşit memur ve hizmetliler müdür tarafından görevlendirilirler. Sözleşmeli personelin sözleşmelerinin yenilenmesi de yapılışındaki usule tabidir.

Madde 7 – Devlet Konservatuvarı mezunları, stajiyer kadrolarına göre idari sözleşmeye tabi olmaksızın Devlet Opera ve Balesine alınırlar. Bunlar bir yıl süre ile stajiyer olarak çalıştırılırlar. Bu sürenin bitiminde teknik kurul tarafından sınava tabi tutularak başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelere ayrılarak sanatkarlığa alınırlar ve idari sözleşmeye bağlanırlar.

Sınav sonucunda başarı gösteremiyenler veya bunlardan teknik kurul kararı ile bir yıl daha staja tabi tutulmasına lüzum görülmesi için ikinci yıl sonunda, yeniden yapılacak sınavda başarı sağlayamazlarsa görevden çıkarılırlar. Bunlardan mecburi hizmeti olanlar Milli Eğitim Bakanlığının uygun göreceği hizmetlerde çalıştırılırlar.

Stajiyerler, staj süresi içinde idari sözleşmeli sanatkarlara ait haklardan yararlanırlar ve yükümlülüklerden sorumlu olurlar.

Madde 8 – Devlet Opera ve Balesinde Devlet Konservatuvarı mezunları dışından da sanatkar istihdam edilebilir. Bu gibi sanatkarlar, teknik kurul tarafından sınava tabi tutularak gösterecekleri başarı ve kabiliyet derecesine göre kurulca tespit edilecek ücretlerle sanatkar olarak ve idari sözleşme ile hizmete alınırlar.

Memleketin, opera ve bale sahne hayatında öteden beri yüksek başarı ile tanınmış olanlar, teknik kurul kararı ile sınavsız olarak alınabilirler. Kendileri ile idari sözleşme yapılır. Ücretleri yukardaki esaslara göre kurulca tespit edilir.

Madde 9 – Çalışmakta olan sanatkarların, uygulatıcı uzmanların ve uzman memurların müteakip sözleşme devresinde alabilecekleri ücret miktarı, gösterecekleri ehliyet ve başarıya göre sözleşmelerinin yenilenmesinde teknik kurulca tespit edilir ve kararlaştırılır.

Ücretleri indirmeye ve yükseltmeye teknik kurul yetkilidir. Ancak, bu indirme ve yükseltme emeklilikle kazanılan hakları ihlal edemez. Mukavelenin feshi halinde genel hükümler uygulanır.

Madde 10 – Genel Müdürlükte genel müdürle, müdürlüklerde müdürle sanatkarlar, uygulatıcı uzman memurlar ve sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeler noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir ve hiçbir harç, vergi ve resme tabi değildir.

Madde 11 – Devlet Konservatuvarında parasız yatılı okuyanlardan Devlet Opera ve Balesi sanatkarlığına alınan stajiyer ve sözleşmeli sanatkarların burada geçirdikleri süre mecburi hizmetlerine mahsubedilir.

Madde 12 – a) Devlet Opera ve Balesi sanatkarları, uygulatıcı uzman memurlar ile uzman memurları ve stajiyerler tespit edilecek ehliyet ve iktidarları nazarı itibara alınarak aşağıda gösterilen ücretlerle çalıştırılırlar.

Stajiyer ayda	1 200 TL.
Uzman memurlar ayda	800 TL. - 3 500 TL.
Uygulatıcı uzman memurlar ayda	1 000 TL. - 4 250 TL.
Sanatkar memurlar ayda	1 500 TL. - 5 500 TL.

b) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü ile Opera ve Bale müdürlerine en yüksek sanatkar memur ücretine ilave olarak, Bakanlar Kurulunca tayin edilecek miktarda idare ve temsil ödeneği verilir.

c) Devlet Opera ve Balesi sanatkarları, içkili gazino ve benzeri yerlerde çalışamazlar. Aksi halde, genel müdürlük ve müdürlüklerce re'sen sözleşmeleri feshedilir.

Madde 13 – İki ayrı görevi aynı zamanda yapan sanatkarlara, ikinci görevi için ve bu görevin devamınca, almakta oldukları aylık ücretlerinin tutarını ve bir ayı geçmemek ve yılda bir defa olmak üzere teknik kurulca tespit edilecek miktarda ek ücret ödenebilir.

Madde 14 – 6388 sayılı Kanun hükümleri, Devlet Opera ve Balesi sanatkarları, uygulatıcı uzmanlar hakkında da uygulanır. Uzman memurlar aynı kanunun 3 üncü maddesi hariç diğer hükümlerinden faydalanırlar.

Madde 15 – Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce ve Devlet Opera ve Balesi müdürlüklerince tertip edilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkar memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla diğer görevlilere ödenecek harcırah yevmiyeleri 75 lirayı geçmemek üzere her yıl teknik kurulca tespit edilir. Turnelerdeki ikamet yerleri genel müdürlükçe temin edilir ve parası da genel müdürlükçe ödenir. Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapılacağı genel müdürlükçe tayin olunur. Harcırah yevmiyelerinden herhangi bir kesinti yapılamaz ve otel ücreti tenzil edilemez. Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yolluk ve harcırahlar hakkında genel hükümler uygulanır. ⁽¹⁾

Madde 16 – a) Devlet Opera ve Balesi sanatkarlarını, diğer idari sözleşmeli memurlarını görgü ve bilgi ve ihtisaslarını artırmak maksadiyle yol parası ve almakta oldukları aylık ücretlerini müessese bütçesinden vermek suretiyle azami bir yıla kadar ve beş yıl içerisinde bir defaya mahsus olmak üzere yabancı memleketlere göndermeye Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve müdürlükleri yetkilidir.

Bu hususlar için ilgili teknik kuruldan karar alınır.

Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır.

b) Devlet Opera ve Balesi mensuplarının hastalık veya her türlü estetik cerrahi dahil, ameliyat ve müdahaleye maruz kalmaları halinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında muayene ve münferiden veya refakatta tedavi ettirmeye gerekli ilaç, protez ve sair masrafları ile cenaze masraflarını yapmaya Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve müdürlükleri yetkilidir.

Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde bu konuda teknik kuruldan karar alınır.

(1) 15 inci maddenin yurtiçi turne faaliyetlerine katılacaklara ödenecek harcırah yevmiyelerinin tespitine ilişkin hükmü; 11/12/1981 tarihli ve 2562 sayılı Kanununun 28 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

c) Bilgi ve görgü maksadiyle yabancı memleketlere gönderilen sanatkar ve diğer görevliler yurda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin bir buçuk katı kadar mecburi hizmetle yükümlüdürler.

Madde 17 – Devlet Opera ve Balesi mensupları, 7244, 263 ve 819 sayılı kanunlarla tanınan haklardan yararlanırlar. İdari sözleşmeli memurlara ödenecek meblağ, idari sözleşmelerle belli edilen aylıklara ilave edilmek suretiyle hesaplanır.

Madde 18 – 657 sayılı Kanunla değerlendirme, sınav ve ödül kurullarına verilen görevler, teknik kurul tarafından ifa edilir.

Madde 19 – Sanatkarların, uygulamacı uzman ve uzman memurların sözleşme, tedavi, ayrılış ölüm tazminatı, izin, yolluk, inceleme seyahati, disiplin işleri ile opera ve balenin iç yönetim işleri ve 3 üncü maddede gösterilen kurulların çalışma esasları tüzük ve yönetmeliklerle düzenlenir.

Madde 20 – Devlet Opera ve Balesinin gelirleri:

- a) Genel Bütçenin Milli Eğitim Bakanlığı kısmının “Eğitim kurumları” giderleri tertibinden ayrılan ödenek,
- b) Temsil ve konserlerden elde edilecek hasılat,
- c) Tanıtıcı ve aydınlatıcı yayınlar hasılatı,
- d) Opera ve bale faaliyetinden yararlanan iller özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar,
- e) Her türlü bağışlar ile diğer çeşitli gelirler,
- f) Yurt içi ve yurt dışı festival gelirlerinden elde edilecek hasılatın ibarettir.

Madde 21 – (Değişik: 13/3/1990 - KHK - 409/2 md.)

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün bütçesi her yıl Maliye ve Gümrük Bakanlığının olumlu görüşü üzerine Genel Müdürlükçe hazırlanır ve Kültür Bakanlığınca tasdik edilir.

Devlet Opera ve Balesi müdürlüklerinin bütçeleri müstakil olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığının olumlu görüşü üzerine müdürlüklerince hazırlanır ve Genel Müdürlüğün tasvibinden sonra Kültür Bakanlığınca tasdik edilir.⁽¹⁾

Madde 22 – (Değişik: 13/3/1990 - KHK - 409/3 md.)

Devlet Opera ve Balesinin, Kültür Bakanlığınca tasdik edilecek olan bütçesi ve buna dayanılarak yıl içinde yapılacak giderlere ve gelirlere ait evrak tetkik ve vize edilmek üzere kesin hesap cetvelleriyle birlikte yıl sonundan itibaren en çok üç ay içinde Sayıştaya gönderilir.⁽¹⁾

Madde 23 – Devlet Opera ve Balesi muamelelerinde 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Müessesenin alım ve satım muameleleri ile hesap usulleri Maliye ve Milli Eğitim Bakanlıklarınca müştereken tespit olunacak esaslara göre yürütülür. Devlet Opera ve Balesinin hasılatı ve muameleleri her türlü vergi, harç ve resimlerden muaftır.⁽¹⁾

Madde 24 – Devlete ait binalardan Devlet Opera ve Balesi için lüzum görülenler Milli Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca eşya ve tesisleri ile beraber bu müesseselere parasız olarak tahsis edilebilir.

(1) Bu maddelerin uygulaması ile ilgili olarak, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine ve 28/12/2004 tarihli ve 5277 sayılı 2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun 37 nci maddesine bakınız.

Madde 25 – (Mülga: 19/6/1979 - 2252/11 md.)

Madde 26 – 5441 ve 6629 sayılı kanunlarda opera ve baleye ilişkin hükümler kaldırılmıştır.

Madde 27 – 274 ve 275 sayılı kanunların hükümleri Devlet Opera ve Balesi mensuplarına uygulanmaz.

Ek Madde 1 – (Ek: 17/3/1983 - KHK - 59/2 md.; aynen kabul: 24/5/1983 - 2832/2 md.)

Kanunda geçen Milli Eğitim Bakanı ifadeleri, Kültür ve Turizm Bakanı, Milli Eğitim Bakanlığı ifadeleri de, Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 1 – 5441 ve 6629 sayılı kanunlara göre faaliyette bulunan Devlet Tiyatrosunun, Büyük Tiyatro binasındaki mobilya, mefruşat, gardrop, aksesuar, dekor ve sair malzemesi arasından Devlet Opera ve Balesine devredilecek olanların listesi, Maliye Bakanlığınca seçilecek bir, Milli Eğitim Bakanlığında Bakanlıkça seçilecek iki, tiyatro ve opera uzman ve idarecilerinden seçilecek üçer kişi olmak üzere dokuz kişiden ibaret bir heyet tarafından tespit ve tanzim edilir.

Yapılacak bu tespiti göre heyetçe hazırlanacak liste en geç altı ay içinde Milli Eğitim Bakanlığının tasvibine sunulur.

Geçici Madde 2 – Devlet Opera ve Balesi sanatkarları ve mütehassıs hizmetlileri ile Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü arasında imzalanmış olan sözleşmeler, bu kanunun yürürlüğe girmesiyle Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile akdedilmiş sayılır.

Madde 28 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 29 – Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**1309 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuatın

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Tarihi	Sayısı	Maddesi
Kaldırılan Hükümler			
Madde 28 – 6245 sayılı Harcırah Kanununun 41 inci maddesi ile bu Kanuna bağlı (2) sayılı cetvel; 25/4/1963 tarih ve 226 sayılı Kanun; 22/6/1971 tarih ve 1416 sayılı, 13/1/1972 tarih ve 1511 sayılı Harcırah Kanununa Ek Kanunlar; 1765 sayılı Üniversite Personel Kanununun değişik 13 üncü maddesi; 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun geçici 5 inci maddesi; 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında Kanunun 15 inci ve 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanuna 1310 sayılı Kanunla eklenen Ek 2 nci maddelerinin “yurtiçi turne faaliyetlerine katılacaklara ödenecek harcırah yevmiyesinin tespitine ilişkin” hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.	1/3/1982	2562	28

**1309 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
2252	–	27/6/1979
2562	–	1/3/1982
2832	a) 59 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameden aynen kabul	edilen hükümleri, 22/3/1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
	b) Değiştirilen hükümleri ise	27/5/1983
KHK/59	–	22/3/1983